

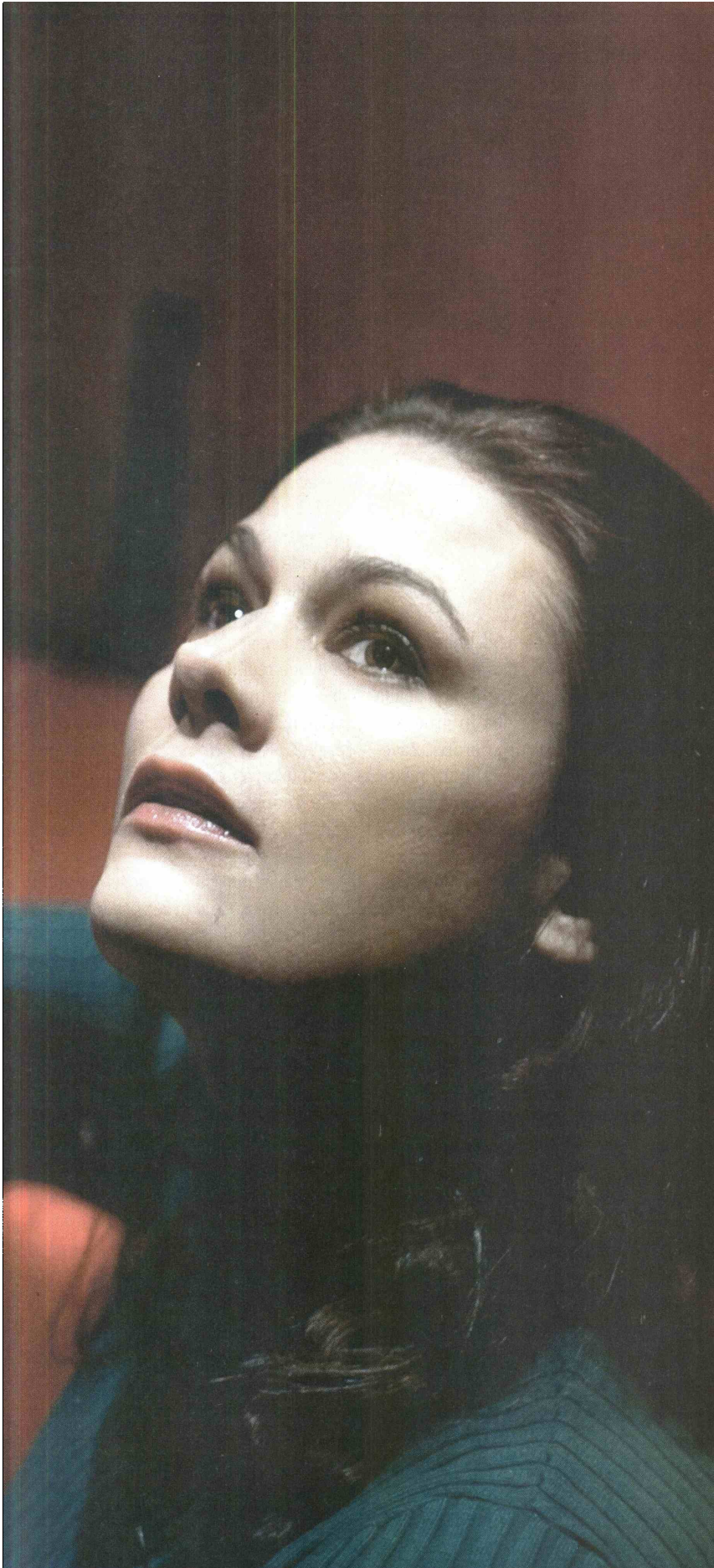

Ljubezen je pomembnejša od mojih ambicij

Pia, letošnja nagrajenka Prešernovega sklada, ki češe po svojih mislih vedno znova in znova. Od tistih dni sramežljive punčke, negotove vase, a prepričane, da je tam zunaj veliki čarobni oder, na katerem bi rada stala tudi ona, se je veliko spremenilo. Srečo ima človek, ki najprej ugotovi, kaj sploh je njegovo poslanstvo, potem pa ima še to priložnost, da ga živi. A pot ni vedno gladka; uspeh je kot tek čez ovire. Tek, v katerem šteje tudi, če se ob oviro spotakneš, jo zaobideš ali vržeš proč. Bistveno je, da greš naprej. Kljub notranjemu kritiku, ki bi te kar glodal in glodal. Deklica z vžigalicami je končno prišla na toplo.

Sprašuje: **NIKA VISTORPSKI**

Foto: **JOŽE SUHADOLNIK**

Odraščali ste kot najstarejša hčerka v družini s tremi otroki, samimi punčami. Pojdiva v slovenjegraško otroštvo. Kako je bila videti Pijina zgodnja želja, da postane igralka?

Odkar vem zase, sem si želela postati – igralka. To, da sem najprej študirala angleški jezik in književnost, je zgolj spet naključij, posledica dejstva, da me na akademijo niso sprejeli sprva. Študij na filozofski fakulteti mi je dal širino, čudovite knjige smo brali, moje znanje jezika je danes zato poglobljeno. Pravzaprav mi vse, s čimer sem se kadar koli ukvarjala, kot igralki pride zelo prav.

(Nato se malo ustavi in v mislih vrne v zgodnja leta.) Hecno, pri meni ni bilo nikoli v prvem planu nastopanje. Da bi bil to zame največji užitek? Ne. Najbolj mikavno mi je bilo tolikšno vživljanje v vlogo, da bi mi res vsi verjeli. Brala sem

☞ Mama mi je rekla, da jo po vseh teh letih fascinira, kako različne pristope uporabljam pri vlogah, šokiralo pa bi jo lahko edino še to, da bi se začela kar naenkrat slačiti kot Marko.

pravljice, najbolj se spomnim Deklice z vžigalicami, in da sem se znašla v sobi čisto sama, si predstavljala, da sem ta deklica ... Živo se spomnim. *(Smeh.)* Poskušala sem doživeti vso to grozo, žalost in mraz. Ko bi vsaj vedela, koliko sem bila stara ... Samo ta notranji občutek nosim v sebi, slike ne vidim. Hecno.

Kaj je posulo hišo Zemljičev, da ima tako nadarjene punce?

Se sprašujeta tudi oče in mama, kaj sta pri milem Bogu naredila, da smo začele riniti v to negotovo umetnost. *(Smeh.)* Seveda sta strašansko ponosna. Je pa res, da ju je skrbelo, ali nam bo uspelo. Drži, da je ključnih veliko dejavnikov, če želiš, da ti kot igralcu uspe. Talent preprosto ni dovolj. V pravem trenutku moraš biti na pravem mestu, priložnosti ne smeš zapraviti, moraš biti pogumen, prožen, tudi samosvoj, ko je čas za to ... Imam kar srečo,

si moram priznati. Pred leti, ko sem čutila, da sem v nekakšnem vakuumu, da je nimam, sem Marku (*Mandiću, ravno tako igralcu in svojemu soprogu, op. p.*), ki je ravno snemal po Evropi, pobiral nagrade, rekla: Joj, kakšno srečo imaš ti! Pa saj jo imaš ti tudi, je odvrnil. Meni se ni zdelo, kar nekaj let sem bila samo mama, gospodinja, povijala in previjala. Kako to misliš, sem ga vprašala. In on mirno: Ja, poglej s kom živiš?! (*Smeh.*) Bilo je zelo duhovito, ker je natančno vedel, o čem govorim, in me je vedno spodbujal in prepričeval, naj

pomanjkanju samozavesti, temah torej, ki jih številne javne osebnosti ne bi rade odprle, ker bi s tem, tako morda menijo, skalile popolno javno podobo. In vas takole gledam, lepi ste, nadarjeni, nagrajeni, ni da ni, kako je to bitje kadar koli lahko bilo nesamozavestno, si mislim.

Ah, še zdaj sem kdaj pa kdaj.

Kako to doživljate, ste doživljali?

Nekdaj se nisem poznala tako dobro, kot se danes. Tisti občutek soočenja s sa-

bile večmesečne »luknje«, za katere sploh ne morem reči, da vem, kaj sem počela. Najbrž sem študirala angleščino pa žive-la v vlažni sobici na Vrhovcih. Se v dveh mesecih obupno zredila. Imela sem eno samo, ultimativno željo in ni bila izpolnjena. Počutila sem se najbolj samo, čudnaško in nevredno življenja. Ampak nisem hotela vreči puške v koruzo, čeprav sem se zavedala, da moje prizadevanje ni dovolj sproščeno. Pripravljene materiale sem z lahkoto odigrala, tisti del pa, ko je bilo treba samo žareti, improvizirati, pokazati nekaj duhovitosti, sproščenosti ... Podoben občutek, ko si na smrt zaljubljen in zaradi te preplavljenosti nisi sposoben sestaviti enega samega smiselne-ga stavka, kaj šele da bi bil očarljiv. (*Smeh.*) No, to mi na sprejemcih od začetka res ni uspevalo. Nad mano je visel ego, ki Pii ni dovolil preboja. In potem sem se nekako umirila, se znova zaljubila, do-jela, da je morda še kaj drugega v življenju, da me zanimajo še druge reči. Ljubezen (v najširšem smislu) je pomembnejša od mojih ambicij, pa saj ne bo zares konca sveta, če ne bom igralka. No, potem pa so me v četrtem poskusu takoj sprejeli. (*Smeh.*)

Še vedno me vsake toliko napade ta – luknja. To ni depresija, bolj strah. Pa sem nato ugotovila, da se nanj ne smem preveč osredotočiti. Še posebno zdaj, ko imam otroka. Če sem se včasih kar prepustila in zaplavala, mi je danes jasno, da sta moja sinova, za katera moram poskrbeti, veliko pomembnejša kot moje plavanje v črnini.

Zadnje čase mi je šlo super. Morda tudi zato, ker sem se začela ukvarjati z jogo; prinesla mi je nekakšen mir. Potem pa, ko je prišla nagrada, in poplava intervjujev, me je tesnoba spet zagrabila. (*Smeh.*) Hecno, ni, da sem igralka, a me popade tesnoba vsakič, ko menim, da sem pretirano izpostavljena? Ampak nikoli se ji nisem dala. Vsakič se je iz boja z njo rodilo nekaj dobrega, nekaj novega. In predvsem se zavedam, da bo vedno prihajala k meni, a zdi se, da je vedno manj časa na obisku. In včasih jo moram samo predihati in izdihati.

Rdečo obleko ste nosili ob prejemu Prešernove nagrade. Žareli ste. Kaj vam je hodilo po glavi?

Prišla si gor, zdaj moraš samo še dol. (*Smeh.*) Nisem niti slišala, kaj so govorili.

☹ Vsakokrat ko me želi kdo videti ali dati za zgled, začutim odpor, postanem nervozna. Pa ne zaradi negotovosti, ravno nasprotno – prepričana sem, da gre za slepo pego, projekcijo.

ne zanemarim svoje kreativnosti in svobodnega duha.

Ravno oni dan, ko smo v uredništvu premišljevali o tem, da pa Pio moramo intervjuvati, je ena od kolegic izjavila: Ajoj, se je spomnite iz Pogled in zade-ni?!

Obup, tega se nikoli ne bom otesla, kaj! Kaj ste pa vi delali kot najstnica, kako ste si pa vi služili kruh?

Je pa zanimivo, ne, da se ne pozabi?

Je. Tri leta sem delala v tej oddaji, že 15 let pa sem diplomirana igralka. Tisto obdobje je bilo zelo intenzivno, vznemirljivo v dobrem in slabem, dalo mi je rutino dela pri televiziji, kamera mi je postala domača, spoznala sem ogromno zanimivih ljudi. Menda obstaja celo fotografija mene in Justina Timberlaka, z veseljem bi jo imela. (*Smeh.*) Po drugi strani pa na sprejemnih izpitih na akademiji niso bili ravno navdušeni nad temi mojimi izkušnjami.

Precej zgodaj sem spoznala, kaj ni moja pot. Šovbiznis me res ne zanima. Hvaležna sem, da sem to spoznala tako zelo zgodaj. Šestnajst let sem imela, ko sem začela delati na televiziji, in nisem še znala slediti svoji intuiciji.

Všeč ste mi, ker brez zadržkov govorite ne samo o ljubezni do svojega poklica, temveč tudi o občutkih tesnobe,

mim sabo, sprejetja samega sebe, ko se ti po glavi podi razmišljanje, da morda nisem tako lepa in dobra, kot bi si želela biti, in hkrati ne tako slaba in grda, kot se bojim. In s tem ni nič narobe. Zavedam se, da bom ta ženska, ki bom nekoč postala, rezultat tega, katera občutenja v sebi bom hranila. Hecno pri tem poklicu je, da moramo ostati občutljivi. Skorajda preveč ranljivi, odprti, tudi naivni, celo otroci, hkrati pa pripravljene na to, da ne bo vsaka puščica, ki nam jo pošljejo – kritika, občinstvo, mediji (ali pa tudi ta, ki si jo pošlješ sam, ta je najhujša), predrla našega »oklepa«.

Ranljivost pa pokažem, ker sem ranljiva, ker mi ni do tega, da bi sodelovala pri kreiranju podobe popolne Pie, da bi podpirala iluzijo. Običajna, resnična ženska sem, močna in vztrajna, pa tudi negotova in zapletena, ranljiva, ljubeča in rohneča. (*Smeh.*) Že tako je v medijih vse kot iz risanke, popačeno in retuširano. In vsakokrat ko me želi kdo videti ali dati za zgled, začutim odpor, postanem nervozna. Pa ne zaradi negotovosti, ravno nasprotno – prepričana sem, da gre za slepo pego, projekcijo.

Notranja puščica te lahko požene naprej, lahko pa tudi počasi in vztrajno razkrajja. Kako je živeti z notranjim kritikom?

Obdobje, ko nisem bila sprejeta na akademijo, je bilo še posebno hudo. To so

To so zame najbolj stresne stvari, takšne irealne situacije, hujše kot vsaka vloga. Spomnim se, da sem hodila zelo počasi, da ne bi padla.

Dovolite mi, da vam čestitam za nagrado.

Hvala lepa. Lepo je, če je tvoje delo videno in prepoznano, nagrade te potrepajo po rami, objamejo, pocrkajo, malo dvignejo kdaj prav sestradani ego – niso pa cilj in ne smejo biti. In jaz tako ali tako vedno o čem dvomim, čakam, da me končno razkrinkajo – nesposobnico. (Sme.) In vsakič me popade občutek strašne odgovornosti, da jo moram zdaj pa res upravičiti. Hkrati pa moraš biti dovolj pogumen, da si dopustiš napake, zmote, blamaže, stranpoti, zdrse ... Da lahko pokukaš še kam drugam s svojega znanega vrtička.

Naše delo se nikoli ne konča in resnično zadoščenje pride spotoma, kadar ti z ekipo uspe narediti kaj – mogoče je novega premočna beseda, svojstvenega, kaj, kar se dotakne, kar ni samo sebi namen. Je pa včasih več odobravajoče energije, če si spregledan. Te sočutno gledajo, češ, ta bi si res zaslužila nagrado, kakšna krivi-

☞ Ko je prišla nagrada, in poplava intervjujev, me je tesnoba spet zagrabila. Ampak nikoli se ji nisem dala. In predvsem se zavedam, da bo vedno prihajala k meni, a zdi se, da je vedno manj časa na obisku.

ca. Ko pa sem dobila nagrado, mi je kolega najprej čestital, potem pa pripomnil: No, upam, da zdaj dobiš še kakšno vlogo. (Sme.)

Zavedam se, da je največja nevarnost našega poklica ta, da si, ko že obvladaš določene mehanizme, torej približno veš, kaj deluje, dovoliš, da te nič več ne preseneti. To se ne sme zgoditi. To je smrt! Vsakokrat znova moraš začeti z ničle, poskusiti znova, tudi kaj, kar se zdi neumno; ne sme te biti strah, da se boš osmešil, da ti bo kdaj tudi spodrsnilo. Moraš ostati dovolj odprt, da lahko v sebi najdeš še kaj novega. Ob vsaki nagradi postanem grozno živčna. Pa nisem edina.

So igralci, ki samo stopijo na oder, pa je že njihov; samo stojijo in dihajo, pa jim že vsi jemo iz roke. Videti je, da ste

tudi vi zdaj ena te vrste, v Zapiranju ljubezni ste iz Marka naredili zmazek. »Samo« usta ste odpirali in ubijali, oder je bil vaš. Kakšna je bila pot od začetkov do danes, ko ste superhiter avto z norim pospeškom?

Odgovor se mirno navezuje na vse, o čemer sva govorili. To niti ni tako zelo povezano s talentom, za katerega sem v sebi vedno vedela, da ga imam. A žal ni mogel priti na plan že prej, ne vem ... Ko si se sposoben tako zelo umiriti, da si ta trenutek samo tukaj in zdaj, takrat lahko zažari tisto nekaj od znotraj, tista karizma, dodana vrednost, ki se kaže, ali pa ne, v tistih, ki nastopajo.

Največji približek popolnega trenutka, čiste sreče napoči takrat, ko ne premišlujem o prihodnosti in ne obžalujem preteklosti. Živim ta trenutek. Noro me

☞ Nekoč sem rekla, da na odru žarim, ko Pie ni zraven. Je to paradoks? Ni. Če Pie ni zraven, pomeni, da je vsa tukaj. Ni ločenega dela, ki bi visel nad mano.

je osrečilo dejstvo, da je moj starejši sin Voranc že tako velik, da sva lahko skupaj odigrala prvi duet, jaz na klavir, on na klarinet. Tako srečna sem bila, ko sem vadila, da bi lahko igrala z njim. Pa mi je rekel: Mami, no, saj je samo pesmica! Ti pa skačeš do stropa! Jaz pa: Ja, ampak ti ne veš, kako dolgo sem čakala na to in kako veliko mi pomeni! (*Smeh.*) Tisti dve uri, ko sem nenehno sinu govorila, da morava še enkrat in še enkrat, sem bila, priznam, neznansko srečna, ker sem živela točno v tistem trenutku. Mislim, da sva bila kar oba čisto evforična, ko nama je uspelo.

Na odru je moja naloga, da se tako pripravim, zberem, da gre skozme energija v obliki besed, ki jih je napisal nekdo drug. Enkrat sem rekla, da na odru žarim, ko Pie ni zraven. Je to paradoks? Ni. Če Pie ni zraven, pomeni, da je vsa tukaj. Ni ločenega dela, ki bi visel nad mano. Ko si tako zbran, da je vse jasno, a hkrati sproščen, da je mogoče na tisoče filigranskih odtenkov, ki presenetijo tudi tebe, je to zmaga. Dolga je bila pot do sem.

Pri 25 sem mislila, da je dovolj že, če se naučim tekst, pa bo že prišlo. Ni res. Treba je delati, resnično podpreti vsako repliko, ustrezno prilagoditi telo vlogi. Izjemno pomembno je, kdo je moj režiser in kdo so moji soigralci. Z dobrimi grem vsakič stopnico više, v vsaki ponovitvi in v novih predstavah.

Kako vaše igralsko delo ocenjujejo, komentirajo vaši domači? Jih kaj presenetijo?

Ko je oče pogledal Zapiranje ljubezni, je po predstavi govoril samo: Masaker, masaker ... In potem vse svoje prijatelje prepričal, da so jo šli gledat. Mama mi skoraj za vsako vlogo, za katero se potem v resnici izkaže, da je bolj opazna, reče: »To je bilo *d best*. Boš spet dobila nagrado!« In jaz tulim nanjo, naj me ne uroči. (*Smeh.*) Mislim pa, da sem domače najbolj presenetila s kakšnimi radikalnimi stilizacijami, pa ko so me prvič videli v komediji. Drugače pa je mama recimo rekla, da jo po vseh teh letih fasciniira, kako različne pristope uporabljam pri vlogah, šokiralo pa bi jo lahko še edino to, da bi se začela kar naenkrat slačiti kot Marko. (*Smeh.*) Vsakič takoj doda, da nima nič proti njegovi tehniki izraza. Marku sem vseh ekspresivna in pogumna, torej redko. (*Smeh.*) Šalim se.

Pred intervjujem ste omenili, da vsi mislijo, da je vaša sestra Barbara starejša od vas, ker izžareva svojo odločenost levinje. Kako je delati z njo?

Krasno. No, čeprav je moja sestra, jo med snemanjem vedno povsem upoštevam kot režiserko, šefinjo. Tega me je naučila tudi ona. (*Smeh.*) Zgodilo se je, da je kamera tekla, jaz pa sem opazila,

da so na mizi kozarci narobe postavljeni, da bodo težave v montaži. Sunkoma sem vstala in začela mahati z rokami: Stop, stop! Barbara je pristopila, me pogledala v oči in zelo jasno rekla: Samo režiser lahko reče stop! (*Smeh.*) In takoj sem se potegnila nazaj. Prav je tako.

Film Panika, narejen po predlogi Dese Muck in pod režijskim vodstvom vaše sestre, je eden bolj simpatičnih slovenskih filmov. V njej igrate Jasno, vase zagledano, prepričano, da ve vse, žensko, prijateljico glavne junakinje.

Ko me je sestra povabila na avdicijo, sem se tresla. Barbara me je prepričevala, da mi bo šlo, a nekako se nisem videla kot Jasna. Ta občutek newagevskega pokroviteljstva mi gre grozno na živce. A pustila sem se ji voditi. V resnici bi zelo težko imela Jasno za prijateljico. Je pa zato Janja Majzelj v glavni vlogi preprosto genialna. Ko sem gledala film, sem jokala od smeha.

Se znate igralka med sabo v tem levjem žrelu redkih vrhunskih ženskih vlog med seboj podpirati?

Znamo, znamo! Med igralkami imam tudi dobre prijateljice. Trudim se vedno biti obdana z ljudmi, za katere rečem, da so mi blizu. Ko jih pogledam, si mislim: To so moji! Mi smo naši! Z njimi sem odkrita, iskrena, varna, se smejim, jočem, so veseli zame, jaz za njih, lahko se pogovarjaš o vseh težavah, travmiraš ali briljiraš ... Nikoli nisem imela občutka, da bi mi kdo želel škoditi. A spet je res, da v življenje vse tako plava, da je prav.

Nekdo mi je na podelitvi rekel: »Veš, veliko ti jih to nagrado privošči, veliko pa tudi ne. Privošči jim!« (*Smeh.*) Se zavedam. Ko sem bila še mlajša, sem bila ne samo naivna, temveč tudi nezaupljiva do sveta, ki me je obkrožal, in se ukvarjala s tem, kdo me ne mara, ne sprejema na odru. Pa mi je Marko lepo posredoval misel svoje newyorške učiteljice igre Ute Hagen, ki mu je nekoč rekla: »Ste na odru in držite veliko čokoladno torto. Polovica občinstva vas ima rada, druga polovica pa ne. Dajte vendar torto tistim, ki vas imajo radi! Ne tiščite je k prsim, ker je ne želite deliti s tistimi, ki vas ne marajo, samo sebe boste umazali!«